

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

2.DAĻA. ALTERNATĪVU ANALĪZE UN RĪCĪBAS PLĀNS
MĀRUPE, 2016

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāns (turpmāk – Plāns) ir izstrādāts ar mērķi noteikt Mārupes novada kultūrvides attīstības prioritātes un darbības virzienus, lai sekmētu mērķtiecīgu un loģiski saistītu kultūrvides attīstību un tradīciju īstenošanu novadā.

Stratēģiju izstrādāja SIA „LAT-BEL Consult” ekspertu grupa.

Koncepcijas izstrādes vajadzībām tika izveidota projekta Darba grupa šādā sastāvā:

- Darba grupas vadītāja: Ilze Krēmere, MND Attīstības nodaļas vadītāja
- Darba grupas locekļi:
 - Ira Dūduma, Mārupes kultūras nama direktore;
 - Līna Gobiņa, Mārupes kultūras nama kultūras pasākumu organizatore
 - Līga Kadiģe, Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas priekšsēdētāja
 - Inta Šalme, Mazcenu bibliotēkas vadītāja
 - Dace Štrodaha, Mārupes Mūzikas un mākslas skolas direktore
- Darba grupas sekretārs: Jolanta Kursiša, MND Attīstības nodaļas vadītājas palīdze
- Darba grupas locekļi – sabiedrības pārstāvji:
 - Inga Keistere
 - Margarita Aļabjeva-Vaišļa
 - Ilze Bērziņa

Stratēģijas 2.daļa – alternatīvu analīze un rīcība splāns – prezentēta apstiprināšanai Mārupes novada Domes Darba grupā 2016.gada 26.oktobrī.

Stratēģijas izstrādes pasūtītājs: Mārupes novada Dome.

Stratēģijas 2.sējuma izstrādes periods: 2016.gada augusts – oktobris.

Saturs

Ievads	4
1. Prioritātes	5
2. Mērķi un rīcības virzieni	5
2.1. Ilgtermiņa mērķi	5
2.2. Rīcības virzieni	5
3. Kultūras jomas rīcības plāns	6
4. Atbilstība pieejamajam finansējumam	13
5. Stratēģijas ieviešana un uzraudzība	15
5.1. Pārskati un uzraudzība	15
5.2. Izmaiņas un papildinājumi	15
6. Alternatīvas un to izvērtējums	16
6.1. Alternatīvu izvērtējuma metodoloģija	16
6.2. Alternatīvas	16
6.3. Diskusiju rezultāts	19
7. Idejas iedzīvotāju un uzņēmumu kultūras iniciatīvas veicināšanai	20

levads

Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāns ir izstrādāts laika posmam no 2017.gada līdz 2023.gadam, balstoties uz veikto esošās situācijas analīzi un alternatīvu analīzi, semināru rezultātiem un intervijām.

Rīcības ir izvēlētas, balstoties uz nospraustajiem ilgtermiņa mērķiem, rīcības sadalot pa rīcības virzieniem.

Rīcību ieviešanai nepieciešamā finansējuma apjoms ir salīdzināts ar prognozēto novada budžeta apjomu.

1. Prioritātes

Mārupes novadā kultūras joma tiks attīstīta atbilstoši šādām prioritātēm:

- Esošo kultūras iestāžu darbības turpmāka attīstība ar mērķi nodrošināt esošo, aizsākto kultūras tradīciju un kolektīvu darbības turpinājumu;
- Jaunas kultūras infrastruktūras un ar to saistītās darbības attīstība ar mērķi uzlabot vietējās kultūras pieejamību un daudzveidību;
- Iedzīvotāju un uzņēmumu iniciatīvas veicināšana ar mērķi attīstīt novadā pēc iespējas lielāku kultūras daudzveidību.

2. Mērķi un rīcības virzieni

2.1. Ilgtermiņa mērķi

- Visu paaudžu Mārupes novada iedzīvotājiem ir iespējas un viņi aktīvi iesaistās vietējās kultūras norisēs gan kā kultūras patērētāji, gan kā tās radītāji;
- Mārupes novadam piemīt spilgta un noturīga kultūras identitāte.

2.2. Rīcības virzieni

Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāna ietvaros tiek definēti šādi rīcības virzieni:

- i. **Esošo kultūras iestāžu darbības nodrošināšana.** Šī virziena ietvaros tiek turpināta un attīstīta esošo novada kultūras iestāžu un tajās esošo kultūras kolektīvu darbība.
1. **Kopējā nozares attīstība, pārvaldība.** Virzienā tiek ietvertas rīcības kultūras jomas izpētei un plānošanai, jomas pārvaldībai, kā arī turpmāk veidojamo kultūras institūciju administratīvie izdevumi un šajās institūcijās esošo kultūras kolektīvu ikdienas darbībai.
2. **Infrastruktūras būvniecība, rekonstrukcija.** Šajā virzienā ir iekļautas rīcības ar kultūras jomu saistītas infrastruktūras attīstībai, būvniecībai.
3. **Kultūras iniciatīva.** Rīcības virziens ietver pašvaldības darbības novada iedzīvotāju un uzņēmumu kultūras iniciatīvas veicināšanai (sk. idejas šādām rīcībām 7.nodaļā).
4. **Notikumi un tradīcijas.** Šajā rīcības virzienā tiek ietvertas tās rīcības, kuru rezultātā novada pašvaldības iestādēs tiek attīstīti kultūras jomas notikumi, tradīcijas.
5. **Popularizēšana, novada tēla izveide.** Šī rīcības virziena ietvaros tiek popularizēts Mārupes novada kultūrvides tēls.

3. Kultūras jomas rīcības plāns

Mārupes novada kultūras jomas rīcības plānā ir iekļautas darbības, kuru ieviešjs ir pašvaldība vai tās iestāde.

Visas rīcības plānā iekļautās rīcības atbilst Mārupes novada investīciju plāna rīcības virzienam RV 1.3. "Daudzpusīgi kultūras un publiskie pakalpojumi", izņemot rīcību 5.1. "Augstāku arhitektūras prasību nodrošināšana", kura atbilst rīcības virzienam RV 2.2. "Labiēkārtošana".

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, izmaksu atšifrējums	Izmaksas, EUR							Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		KOPĀ
VISS KOPĀ			1 058 828	1 372 120	3 448 903	2 025 134	9 857 087	2 075 213	2 203 423	22 040 707	
i. Esošo kultūras iestāžu darbības nodrošināšana			912 191	957 801	1 205 691	1 365 975	1 636 774	1 850 213	1 978 423	9 907 067	
a	Mārcēnu bibliotēka	<i>Aptuvena prognoze, palielinot finansējumu ik gadu par 5%, sākot no 2015.g. bāzes līmeņa (EUR 55 383)</i>	61 060	64 113	67 319	70 685	74 219	77 930	81 826	497 151	Mārcēnu bibliotēka
b	Mārupes Kultūras nams	<i>Aptuvena prognoze, palielinot finansējumu ik gadu par 5%, sākot no 2015.g. bāzes līmeņa (EUR 402 600)</i>	443 867	466 060	489 363	513 832	539 523	566 499	594 824	3 613 969	Mārupes Kultūras nams
c	Mārupes mūzikas un mākslas skola	<i>Aptuvena prognoze, palielinot finansējumu ik gadu par 5%, sākot no 2015.g. bāzes līmeņa (EUR 369 400)</i>	407 264	427 627	449 009	471 459	495 032	519 784	545 773	3 315 947	Mārupes mūzikas un mākslas skola
1. Kopējā nozares attīstība, pārvaldība			0	0	200 000	310 000	528 000	686 000	746 000	2 470 000	
1.1.	Mārupes novada iedzīvotāju kultūras pieprasījuma	Pētījums, kas balstīts uz socioloģiski pamatotas novada iedzīvotāju aptaujas datiem un kura ietvaros ir apzināts Mārupes novada iedzīvotāju pieprasījums pēc kultūras, iedzīvotāju vēlmēs,	0	0	0	0	0	0	10 000	10 000	Attīstības nodaļa

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, <i>izmaksu atšifrējums</i>	Izmaksas, EUR								Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	KOPĀ		
	izpēte	vajadzības un intereses (<i>Aptauja ar 300 respondentiem: ap EUR 6 000, analītiskais darbs: ap EUR 4 000</i>)										
1.2.	Švarcenieku muzeja darbības nodrošināšana	Algotu darbinieku ikdienas darbs, kultūras pasākumi, muzeja ēku uzturēšana (<i>Izdevumi mēnesī - EUR 5000, ietver pamatalgu diviem darbiniekiem</i>)	0	0	0	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000	Švarcenieku muzejs	
1.3.	Mārupes bibliotēkas darbības nodrošināšana	Bibliotēka "Tiraines dārzos 1". Algotu darbinieku ikdienas darbs, krājumu papildināšana, kultūras pasākumi, bibliotēkas uzturēšana (<i>Izdevumi mēnesī - EUR 5000, ietver pamatalgu diviem darbiniekiem</i>)	0	0	0	0	60 000	60 000	60 000	180 000	Mārupes bibliotēka	
1.4.	Jaunmārupes radošo pakalpojumu centra darbības nodrošināšana	Algotu darbinieku ikdienas darbs, materiāltehnisko krājumu papildināšana, kultūras un izglītības pasākumi, ēkas uzturēšana (<i>Izdevumi mēnesī - EUR 18 000, ietver pamatalgu sešiem darbiniekiem. Pirmajā darbības gadā uz pusi mazāka summa aprīkojuma iegādei un darbības uzsākšanai.</i>)	0	0	0	0	108 000	216 000	216 000	540 000	Jaunmārupes radošo pakalpojumu centrs	
1.5.	Mārupes multifunkcionālā centra darbības nodrošināšana	Centra "Tiraines dārzos 1" darbības nodrošināšana atbilstoši tā funkcijām. Šī projekta ietvaros tiek pieņemts, ka šeit tiek veidots jauns kultūras centrs ar 3 pastāvīgiem darbiniekiem. Šī centra darbības izmaksas ir salīdzināmas ar pašreizējā Mārupes Kultūras nama darbības izmaksām. (<i>2015.gadā Mārupes Kultūras nama darbības izmaksas - ap EUR 400</i>)	0	0	200 000	250 000	300 000	350 000	400 000	1 500 000	Mārupes multifunkcionālais centrs	

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, izmaksu atšifrējums	Izmaksas, EUR							Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		KOPĀ
		<i>ooo. Tiek pieņemts, ka jaunā iestāde līdzīgas izmaksas sasniedz perioda beigās)</i>									
2.	Infrastruktūras būvniecība, rekonstrukcija		33 637	242 319	2 066 212	472 159	8 005 313	0	0	10 819 640	
2.1.	Jaunas mūzikas un mākslas skolas būvniecība	Jaunas, modernas mūzikas un mākslas skolas izbūve. Ja pašlaik MMMS mācās ap 430 bērni (ap 25% no novada skolas vecuma bērniem), tad uz 2030.gadu, kad novadā būs ap 3 200 skolas vecuma bērnu, MMMS varētu mācīties ap 700 - 800 bērni. Pieņemot, ka uz 1 audzēkni ir kopumā nepieciešamas ap 3,5 m ² telpu platības, nepieciešamā būves telpu platība: ap 2 800 m ² . Izmaksās nav iekļauts skolas materiāltehniskais apgāds. (Salīdzināts ar 2011.g. Saldus MMS, kur 1 m ² izmaksāja 1 704 EUR par m ² un platība - 3492 m ² . Ja pieņem, ka 10 gadu laikā būvniecības inflācija būs 25%, tad 1 m ² būves izmaksās 2 130 EUR/m ²)	0	0	0	120 000	5 840 000	0	0	5 960 000	Pašvaldības īpašumu pārvalde
2.2.	Muzeja izveide dienas Švarcenieku muižas ēkā	Švarcenieku muižas ēkas renovācija un pielāgošana muzeja nepieciešamībām. Izmaksas iekļauj arī nepieciešamo materiāltehnisko aprīkojumu (Aptuvenus pieņēmums)	0	0	20 000	180 000	0	0	0	200 000	Pašvaldības īpašumu pārvalde
2.3.	Aviācijas muzeja attīstība	Atbalsts jauna aviācijas muzeja attīstībai. Turpmāko muzeja darbību nodrošina privāts uzņēmums. (Pašvaldība sedz daļu no izmaksām atbilstoši domes lēmuma 2016.08.31. sēdē)	18 637	9 319	6 212	4 659	0	0	0	38 827	Domes pārstāvis nodibinājumā

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, <i>izmaksu atšifrējums</i>	Izmaksas, EUR							Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		KOPĀ
2.4.	Mārupes bibliotēka	Bibliotēkas un sociālo pakalpojumu ēkas būvniecība "Tīraines dārzos 1". Uz kultūras jomas budžetu attiecināma puse no šīs ēkas izmaksām. <i>(Izmaksas aprēķinātas, izmantojot Jaunmārupes Sabiedriskās ēkas būvniecības izmaksas 2011.gadā (905 tūkst. EUR). Pieņemts, ka bibliotēka aizņem ceturto daļu no telpām (25% no izmaksām) un ka 2021.gadā būvniecības izmaksas būs pieaugušas par 25%)</i>	0	0	0	17 500	265 313	0	0	282 813	Pašvaldības īpašumu pārvalde
2.5.	Radošā kvartāla izveide un radošo industriju atbalsta programma, jauniešu kvartāls	Mārketinga stratēģijas ietvaros plānotā radošā kvartāla ietvaros notiekošs projekts. Rezultātā atvēlēta vieta jauniešiem, kur muzicēt, veidot āra mākslu, interaktīvi sociāli darboties vasarā. Centru var izveidot pie lidostas vai citā atraktīvā vietā <i>(Izmaksas noteiks konkrēta īpašuma labiekārtošanas izmaksas)</i>	0	3 000	15 000	0	0	0	0	18 000	Attīstības nodaļa
2.6.	Mārupes dabas koncertzāle	Mārketinga stratēģijas ietvaros plānotās dabas koncertzāles – koncertiem piemērotas brīvdabas būves izveide. Novada dabas koncertzālei ir unikāla, spilgta arhitektūra, kas palīdz veidot jaunu novada kultūras identitāti. Projekta ietvaros tiek veidota arī vide ap koncertzāli, veidojot koncertdārzu. Koncertzāles plānojums padara tās izmantošanu pēc iespējas neatkarīgu no laikapstākļiem. <i>(Pilsētvides un komunikāciju stratēģijā norādītā summa. Iespējams, jāparedz starptautisks metu konkurss ar prēmijām, kas var</i>	0	25 000	225 000	0	0	0	0	250 000	Pašvaldības īpašumu pārvalde

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, <i>izmaksu atšifrējums</i>	Izmaksas, EUR							Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		KOPĀ
		<i>palielināt izmaksas.)</i>									
2.7.	Mārupes novada kultūrvēsturiskā mantojuma izpēte	Būvju un to atlieku apsekošana, kurām potenciāli var būt kultūrvēsturiska vērtība, t.sk. agrākajā Skultes muižas centrā, bij. Skultes pareizticīgo baznīcas vietā, Tiraines muižas centrā u.c. (<i>Eksperta darbs aptuveni 2 mēnešiem</i>)	0	5 000	0	0	0	0	0	5 000	Attīstības nodaļa
2.8.	Jaunmārupes radošo pakalpojumu centra izveide	Pašreizējās Mārupes mūzikas un mākslas skolas rekonstrukcija un pārveidošana par radošo pakalpojumu centru, tajā paredzot amatnieku un radošo aktivitāšu atbalsta un mūžizglītības funkciju. Izglītības funkcija. (<i>Investīciju plānā šīs ēkas rekonstrukcijai norādītā summa</i>)	0	0	0	150 000	190 000	0	0	2 050 000	Pašvaldības ģeogrāfijas pārvalde
2.9.	Mārupes multifunkcionālā centra izveide	Multifunkcionālā kultūras centra izveide "Tiraines dārzos 1" (iekļauts no investīciju plāna). Šajā centrā tiek izvietotas kultūras nama un koncertzāles (virs 400 vietām) funkcijas. (<i>Investīciju plānā norādītā summa un termiņš</i>)	15 000	200 000	1 800 000	0	0	0	0	2 015 000	Pašvaldības ģeogrāfijas pārvalde
3. Kultūras iniciatīvas			50 000	60 000	70 000	80 000	108 000	118 000	128 000	614 000	
3.1.	Projektu konkursa "Mārupe - mūsu mājas" attīstība	Pašreizējā projektu konkursa "Mārupe - mūsu mājas" tālāka attīstība, izveidojot to par instrumentu, ar kura palīdzību mērķtiecīgi tiek veicināta novada iedzīvotāju un uzņēmumu iniciatīva kultūras jomā. (<i>Fonda apjoms pakāpeniski tiek palielināts ik gadu</i>)	50 000	60 000	70 000	80 000	90 000	100 000	110 000	560 000	Attīstības nodaļa

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, izmaksu atšifrējums	Izmaksas, EUR								Atbildīgais
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	KOPĀ	
3.2.	Institucionālās kapacitātes stiprināšana konkursa "Mārupe - mūsu mājas" norisei	Līdz ar konkursa "Mārupe - mūsu mājas" koncepcijas un finansējuma apjoma paplašināšanu tiek piesaistīti papildus administratīvie resursi Mārupes novada domē - projektu vadītājs. <i>(Viens pilnas slodzes darbinieks)</i>	0	0	0	0	18 000	18 000	18 000	54 000	Attīstības nodaļa
4. Notikumi un tradīcijas			57 000	112 000	107 000	107 000	107 000	107 000	107 000	704 000	
4.1.	Ielu svētki (kaimiņu svētki)	Ikgadējs, regulārs pasākums dažādās vietās, ciemos, kas sniedz iespēju iedzīvotājiem iepazīties vienam ar otru, sadarboties, sakopt apkārtējo vidi. <i>(Jāvērtē iespēja sniegt atbalstu caur kultūras iniciatīvu fondu, nodrošinot konkursa principu. Ikgadējais pašvaldības atbalsts rīkotājiem - EUR 5000)</i>	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	35 000	Mārupes Kultūras nams
4.2.	Vasaras mākslas vakari ar zaļumballēm	Brīvdabas kino un dzejas vakari ar zaļumballēm. Sākotnēji pasākumi tiek rīkoti ar iznomātas tehnikas palīdzību, pēc dabas koncertzāles izbūves - tajā. <i>(Četri pasākumi gadā, katrs - EUR 25 000. Pirmajā gadā - 2 pasākumi.)</i>	50 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	650 000	Mārupes Kultūras nams
4.3.	Grafiti pasakas maršruts cauri novada ciemiem	Piesaistot talantīgus jauniešus, degradētas vai citādi neizmantotas sienas tiek pārvērstas par mākslas objektiem; šādi radot pievilcīgu tūrisma velomaršrutu. Iespēja rīkot ikgadēju grafiti festivālu. <i>(Vienreizējs pasākums 2018.gadā. Jāvērtē, vai nav nepieciešams regulārs, atkārtots)</i>	0	5 000	0	0	0	0	0	5 000	Mārupes Kultūras nams

MĀRUPES NOVADA KULTŪRVIDES ATTĪSTĪBAS UN TRADĪCIJU PLĀNS

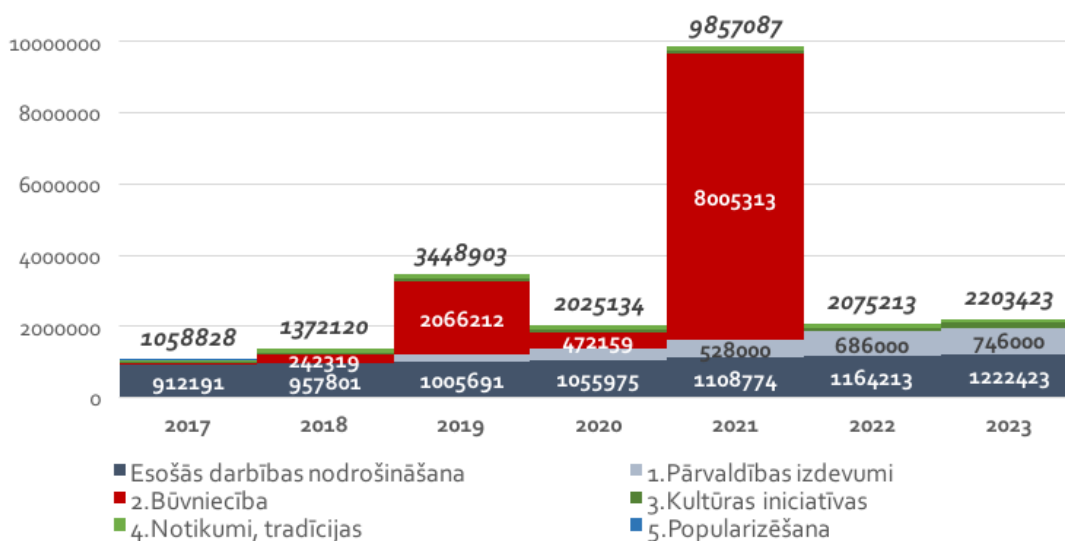
Nr.	Nosaukums	Sasniedzamais rezultāts, <i>izmaksu atšifrējums</i>	Izmaksas, EUR							Atbildīgais	
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		KOPĀ
		<i>pasākums.)</i>									
4.4.	Ceļu apzīmēšanas festivāls ar krītiņiem	Masu pasākums, kurā vienlaicīgi iesaistās visi ciemi un apbraukā novadu ar velosipēdiem. <i>(Pašvaldības atbalsts ik gadu - EUR 2000)</i>	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	14 000	Mārupes Kultūras nams
5. Popularizēšana, novada tēla izveide			6 000	0	0	0	0	0	0	6 000	
5.1.	Augstāku arhitektūras prasību nodrošināšana	Īpašu, augstāku arhitektūras prasību ieviešana novadā, vismaz sabiedriskām būvēm un ainaviski nozīmīgākām vietām ar mērķi veidot Mārupes novadu kā augstas kvalitātes arhitektūras novadu. <i>(Attiecināms uz labiekārtošanas sektoru, tomēr ir jāvērtē novada kultūras darbinieku iesaiste šajā procesā)</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	Attīstības nodaļa
5.2.	Stendu izveide novada domē un izglītības iestādēs par ievērojama mākajiem novadniekiem	Novada popularizēšana un tā identitātes izveide, izstrādājot un izvietojot stendus, kas informē par ievērojamākajiem Mārupes novada iedzīvotājiem. <i>(Informācijas apkopošana, stendu makets un izgatavošana, uzstādīšana. 6 stendi, katrs par EUR 1000)</i>	6 000	0	0	0	0	0	0	6 000	Mārupes Kultūras nams
5.3.	Mārupes novadā dzīvojošo populāro cilvēku iesaiste vietējās kultūras popularizēšanā	Valsts un starptautiskā līmenī atpazīstamu Mārupes novada iedzīvotāju iesaiste novada kultūras tradīciju un notikumu popularizēšanā, t.sk. ar savu tēlu iesaistoties interneta un vides reklāmā. <i>(Sadarbība ar personām bez finanšu atbildības)</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	Mārupes Kultūras nams

4. Atbilstība pieejamajam finansējumam

Kultūras jomas rīcības plānā iekļauto rīcību kopējās izmaksas būtiski palielinās budžeta tēriņus kultūras jomai. Īpaši apjomīgi ir izdevumi būvniecībai, kas, galvenokārt, ietver izdevumus jaunas mūzikas un mākslas skolas celtniecībai, Jaunmārupes radošo pakalpojumu centra izveidei un Mārupes multifunkcionālā centra izveidei "Tīraies dārzos 1" (sk. 1.attēlu).

1.attēls. "Kultūras jomas rīcības plānā iekļauto rīcību izmaksas"

Atbilstoši plāna 1.daļas 4.7.nodaļā iekļautajām prognozēm Mārupes novada budžeta ieņēmumi turpmāk pakāpeniski pieaugs ik gadu vidēji par 5%. Kultūras jomas rīcības plānā iekļauto rīcību kopējās izmaksas šo summu pārsniedz (sk. 1.tabulu).

1.tabula. "Kultūras jomas rīcības plāna izdevumu attiecība pret prognozēto budžeta apjomu, EUR"

Gads	Prognozētie budžeta ieņēmumi	Kultūras budžets atbilstoši rīcības plānam	% no prognozētajiem ieņēmumiem
2017	26 268 898	1 058 828	2,99
2018	27 582 343	1 327 120	3,70
2019	28 961 460	3 448 908	8,85
2020	30 409 533	2 025 134	4,95
2021	31 930 010	9 857 087	22,93
2022	33 526 510	2 075 213	4,60
2023	35 202 836	2 203 423	4,65

Gados, kad tiek veiktas apjomīgas investīcijas jaunās kultūras būvēs, kultūras jomas budžets sasniedz pat nepilnus 23% no kopējā budžeta apjoma (2021.gads). Tomēr arī gados, kad šādu investīciju nav, izdevumi kultūras jomai pārsniedz 3,5% no kopējā budžeta apjoma, sasniedzot ap 4 – 5% (2022 – 2023.gadi), kas saistāms ar pieaugošiem kultūras iestāžu uzturēšanas izdevumiem pēc tam, kad tiks izveidotas jaunas iestādes.

Šo izaicinājumu var risināt trīs veidos vai šo veidu apvienojumā:

- Turpmāk palielinot novada budžeta ieguldījumus kultūras jomā uz citu jomu rēķina;
- Atsakoties vai atliekot daļu no kultūras jomas rīcības plānā iekļautajām rīcībām;
- Piesaistot rīcību realizēšanai citu finansējumu, tajā skaitā – privāto finansējumu.

Aprēķini ir balstīti uz ļoti aptuvenām budžeta ieņēmumu prognozēm. Gadījumā, ja budžeta ieņēmumi pieaugs straujāk, nekā prognozēts, kultūras jomas izdevumi aizņems mazāku daļu no visiem izdevumiem, savukārt, ja budžeta ieņēmumi tik strauji nepieaugs vai pat kritīsies, rīcības programmu būs iespējams izpildīt tikai daļēji.

5. Stratēģijas ieviešana un uzraudzība

Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāna ieviešanu savu pilnvaru ietvaros nodrošina **Mārupes novada Dome**.

5.1. Pārskati un uzraudzība

Nozīmīgākais Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāna ieviešanas instruments ir **kultūras jomas rīcības plāns** ar tajā iekļautajām rīcībām. Plāna īstenošanas periodā, plānā iekļauto rīcību ieviešanas uzraudzību un sasniegtos rezultātus iespējams nodrošināt šādā veidā:

- Rīcības plānā iekļautās rīcības sākot ar 2017.gadu ir jāiekļauj Mārupes novada **Rīcības plānā un investīciju plānā**;
- Rīcības tiek īstenotas atbilstoši Mārupes novada investīciju plānam;
- Pārskati par kultūras jomas rīcības plāna īstenošanu tiek sagatavoti ikgadējā pašvaldības **publiskā pārskata** sagatavošanas ietvaros, kā arī pēc īpaša domes pieprasījuma;
- Par katras rīcības ieviešanu atskaitās par šo rīcību **atbildīgā domes struktūrvienība**;
- Par ieviešanas stadijā esošajām rīcībām **tiek iesniegta šāda informācija**: paveiktais darbs, sasniegtais rezultāts, izmantotais finansējuma apjoms un finansējuma avoti.

5.2. Izmaiņas un papildinājumi

- Turpmākās **izmaiņas un papildinājumi** kultūras jomas rīcības plānā tiek veikti ikgadējās novada rīcības plāna un investīciju plāna izstrādes ietvaros;
- **Jaunas rīcības** domes struktūrvienības piedāvā novada investīciju plāna izstrādes ietvaros, kā arī sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sēdēs;
- Nospraužot **jaunu kultūras jomas rīcību**, ir nepieciešams definēt un akceptēt rīcības nosaukumu, veicamās rīcības raksturu, sasniedzamo rezultātu, īstenošanas periodu, indikatīvo finansējuma apjomu pa gadiem un atbildīgo domes struktūrvienību;
- Domes lēmums par šī **plāna aktualizāciju vai jauna plāna izstrādi** ir nepieciešams gadījumā, ja nepieciešams mainīt ilgtermiņa mērķus, kā arī beidzoties šī plāna termiņam.

6. Alternatīvas un to izvērtējums

6.1. Alternatīvu izvērtējuma metodoloģija

Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāna izstrādes ietvaros tika piedāvātas trīs alternatīvas turpmākajai kultūras jomas attīstībai. Alternatīvu identifikācijai un analīzei tika piemērota metodoloģija, kas sastāvēja no sekojošiem trīs galvenajiem posmiem:

- **Pašreizējās situācijas analīze**, kuras ietvaros tika sagatavots Mārupes novada kultūrvides un tradīciju esošās situācijas raksturojums un analīze (plāna 1.daļa "Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze"), tajā skaitā SVID analīze, kā arī tika vērtēts globālais konteksts. Tika novērtētas arī Mārupes novada budžeta iespējas un sagatavotas budžeta prognozes;
Darba ietvaros (1.daļas 2.2.nodaļa) tika izvērtēts arī plānošanas konteksts, izvērtējot citus, novadam saistošus plānošanas dokumentus;
- **Alternatīvu identificēšana**. Aktivitātes ietvaros, izmantojot analīzes laikā iegūto informāciju, tika izveidoti trīs Mārupes novada kultūras jomas attīstības modeļi jeb alternatīvas;
- **Alternatīvu izvērtējums**. Alternatīvas tika prezentētas šim pasākumam īpaši rīkotā alternatīvu izvēles seminārā 2016.gada 29.augustā, kurā piedalījās Mārupes novada pašvaldības administrācijas, sabiedrības un citi pārstāvji no Mārupes. Balstoties uz šī semināra rezultātiem tika izstrādātas kultūrvides attīstības prioritātes un ilgtermiņa mērķi.

6.2. Alternatīvas

Kultūras infrastruktūras attīstība ("Būvēšana")

Mērķi un prioritātes

Reaģējot uz iedzīvotāju skaita pieaugumu, Mārupes novada pašvaldība strauji attīsta kultūras infrastruktūru novada lielākajās apdzīvotajās vietās, būvējot 2 – 3 jaunas bibliotēkas, rekonstruējot un būvējot jaunus kultūras namus, jaunu mūzikas un mākslas skolas ēku, muzeju, brīvdabas estrādi. Jaunajās kultūras iestādēs tiek algots personāls, veidoti jauni pašvaldības atbalstīti kultūras kolektīvi. Šīs alternatīvas ietvaros Mārupes novads veido bāzes kultūras infrastruktūru novada iedzīvotājiem, t.i. nekonkurē ar Rīgā un Jūrmalā esošo nacionālas nozīmes kultūras infrastruktūru – operu, teātriem, nacionālajiem muzejiem un bibliotēku utml.

Rezultātā Mārupes novadā kultūras aprīvē tiek iesaistīts ievērojami lielāks skaits novada iedzīvotāju, strauji palielinot novada iedzīvotāju vietējās kultūras līdzdalības indeksus, novadā veidojas vietējā kultūras identitāte, aizvien lielāks vietējo iedzīvotāju skaits sevi ikdienā drīzāk asociē ar Mārupes novadu nevis Rīgu.

Ieguvumi

- Plašākas novada iedzīvotāju iespējas iesaistīties kultūras jomas aktivitātēs, strauji palielinās vietējos kultūras kolektīvos un kultūras norisēs iesaistīto iedzīvotāju skaits;

- Straujāka novada pašidentitātes sajūtas izveidošanās, pateicoties koprades procesam pašvaldības kultūras iestādēs. Pozitīvs novada tēls palielina iedzīvotāju vēlmi dzīvot Mārupes novadā;
- Labākas iespējas piesaistīt novadam arī reģionālas vai nacionālas nozīmes kultūras pasākumus, palielinot novada atpazīstamību un prestižu ārpus tā;
- Augstāks novada iedzīvotāju radošums un vispārējais kultūras līmenis rada priekšnoteikumus radošuma un augstas pievienotās vērtības ekonomikas attīstībai novadā.

Nepilnības

- Būvniecībai, jaunu darbinieku atalgojumam, jaunu kultūras kolektīvu un nodarbību un paplašinātas kultūras infrastruktūras uzturēšanai ir nepieciešami apjomīgi finanšu līdzekļi, kas novadam ir jāpārvirza no citām jomām vai pat vispār nav pieejami.

Iedzīvotāju un uzņēmēju līdzdalības kultūra ("Līdzdalība")

Mērķi un prioritātes

Īstenojot savu autonomo funkciju saistībā ar kultūras un tautas jaunrades attīstību novadā, Mārupes pašvaldība kultūras norisēs līdztekus līdzšinējām kultūras aktivitātēm aizvien vairāk atbalsta un balstās uz novada iedzīvotāju iniciatīvas grupām, kā arī vietējo uzņēmēju iniciatīvu.

Pašvaldība izveido organizatoriskā un finanšu atbalsta mehānismus pastāvīgai iedzīvotāju un uzņēmēju iesaistei kultūras apritē, veicinot daudzveidīgu kultūras aktivitāšu norisi gan brīvā dabā, gan privātā īpašumā esošās telpās. Novada iedzīvotāji un uzņēmumi attīsta saistošu kultūras piedāvājumu, ļaujoties uz pašvaldības ilgtermiņa atbalstu šīm kultūras aktivitātēm.

Pašvaldība kultūras jomas pakalpojumu sniedzējus izvēlas atbilstoši iepirkumu normatīvu prasībām, atvēlot šādiem iepirkumiem daļu no novada budžeta līdzekļiem.

Ieguvumi

- Plašākas novada iedzīvotāju iespējas iesaistīties kultūras jomas aktivitātēs, strauji palielinās vietējos kultūras kolektīvos un kultūras norisēs iesaistīto iedzīvotāju skaits;
- Straujāka novada pašidentitātes sajūtas izveidošanās, pateicoties koprades procesam. Pozitīvs novada tēls palielina iedzīvotāju vēlmi dzīvot Mārupes novadā;
- Kultūras joma kļūst par papildu stimulu uzņēmējdarbības un novada iedzīvotāju uzņēmības gara attīstībai, veicina radošas uzņēmējdarbības attīstību;
- Pateicoties konkursam un plašākam kultūras norišu plānotāju (t.i. uzņēmēju un citu iedzīvotāju) skaitam, daudzveidīgākas, novada iedzīvotājiem un viesiem potenciāli saistošākas, kultūras izpausmes;
- Labāks potenciāls attīstīt arī reģionālā un nacionālā mērogā saistošus pasākumus;
- Aktīvāka novada iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības attīstības procesā, vietējo nevalstisko organizāciju izveidošanās;
- Uzlabota novada uzņēmēju līdzdalība pašvaldības attīstības procesā;
- Papildus radošuma efekts novada pārvaldībā, kuru var plašāk pielietot arī citās jomās;

- Būtiski augstāks novada iedzīvotāju radošums un vispārējais kultūras līmenis, kas rada priekšnoteikumus radošuma un augstas pievienotās vērtības ekonomikas attīstībai novadā.

Nepilnības

- Ierobežotas iespējas attīstīt ilgtermiņā izmantojamu un pašvaldībai pastāvīgi pieejamu kultūras infrastruktūru;
- Ar iepirkuma procesu saistītie pārsūdzības riski un administratīvās izmaksas;
- Daļu no kultūras pakalpojumiem (piem. bibliotēkas) nevar attīstīt nevalstisko organizāciju vai privāto uzņēmumu darbības ietvaros;
- Mazāk iespēju attīstīt pašvaldības kultūras infrastruktūru, t.sk. jaunajos apdzīvojuma centros, kuros pašlaik tās pietrūkst.

Pašreizējās situācijas attīstība ("Esošā sistēma")

Mērķi un prioritātes

Izmantojot esošo infrastruktūru, Mārupes pašvaldība turpina rūpēties par kultūru un sekmēt tradīciju attīstību.

Potenciāls un konkurence

Mārupes novadā jau pašlaik norisinās intensīva kultūras dzīve – tie novadnieki, kuri vēlas iesaistīties kultūras apritē, var iesaistīties kādā no esošajiem kolektīviem, novadā notiek virkne vietējas un valsts vai pat starptautiskas nozīmes kultūras pasākumu.

Bez tam, tā kā Mārupes novads ir Rīgas centram tuvākais novads, tā iedzīvotājiem ir labas iespējas baudīt daudzveidīgas kultūras aktivitātes Rīgas pilsētā – pašvaldībā ar daudzveidīgāko kultūras infrastruktūru valstī.

Šīs alternatīvas ietvaros novads nekonkurē ar citām pašvaldībām, bet drīzāk izmanto jau esošo citu pašvaldību kultūras infrastruktūru.

Ieguvumi

- Labas kvalitātes kultūras norises, t.sk. saistībā ar ierobežotajām iespējām iesaistīties pašvaldības kultūras kolektīvu darbā, notiek lielāka dalībnieku atlase;
- Racionāla pašvaldības līdzekļu izmantošana, lielā mērā izmantojot jau esošu citu pašvaldību (galvenokārt, Rīgas) kultūras infrastruktūru.

Nepilnības

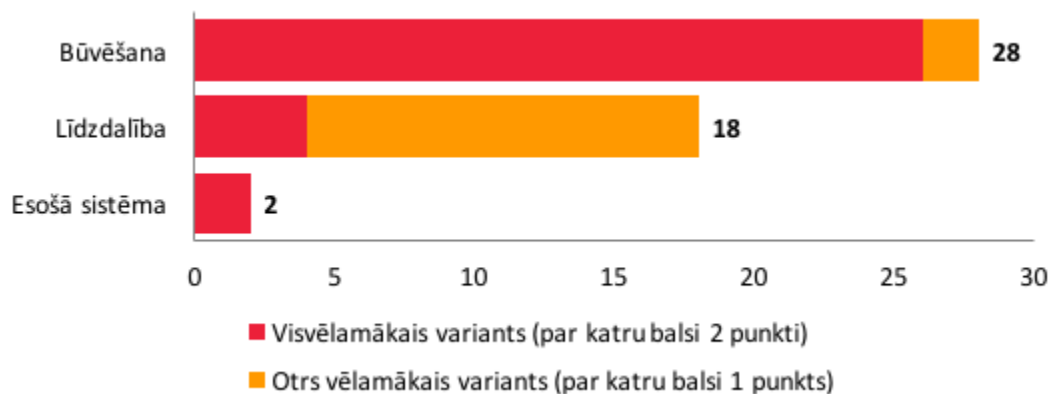
- Pilnībā noslogota esošā kultūras infrastruktūra neļauj veidoties jaunām iniciatīvām kultūras jomā;
- Zemi iedzīvotāju kultūras līdzdalības rādītāji vietējā līmenī, kas parāda Mārupes novadu neizdevīgā gaismā, salīdzinot ar citām pašvaldībām;
- Turpmāk pieaugot iedzīvotāju skaitam, iedzīvotāju kultūras līdzdalības rādītāji turpina kristies vēl zemāk;
- Nevienmērīgs kultūras infrastruktūras izvietojums: iespējas iesaistīties vietējās kultūras aktivitātes īpaši zemas ir Tīrainē;
- Ierobežotas iespējas veidot atpazīstamu Mārupes novada kultūras identitāti;
- Iedzīvotāji sevi lielākā mērā saista ar Rīgu un mazākā mērā – ar Mārupes novadu.

6.3. Diskusiju rezultāts

Alternatīvu izvēles seminārā 2016.gada 29.augustā piedalījās 22 novada kultūras jomas darbinieki un citi interesenti. Semināra darba ietvaros tika veikts izstrādāto alternatīvu izvērtējums, tajā skaitā diskusijas dalībniekiem balsojot par vēlamāko un otru vēlamāko variantu (sk. 2.attēlu).

2.attēls. "Alternatīvu balsojuma rezultāti, 2016.gada 29.augusta seminārs"

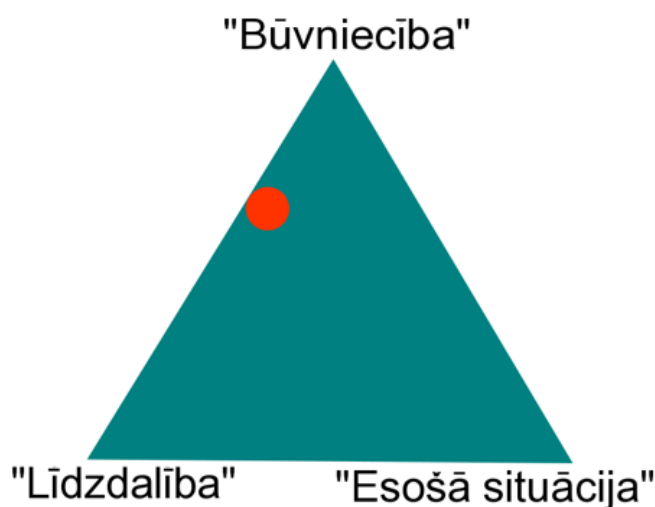

legūtais balsu sadalījums bija šāds:

- "**Būvēšanas**" alternatīva guva vislielāko atbalstu: 13 balsis nodotas kā par vēlamāko variantu, 2 balsis – kā par otru vēlamāko variantu.
- "**Līdzdalības**" alternatīva guva otru lielāko atbalstu: 2 balsis nodotas kā par vēlamāko variantu, 14 balsis – kā par otru vēlamāko variantu.
- "**Esošās sistēmas**" alternatīva guva vismazāko atbalstu: 1 balss kā par vēlamāko variantu.

Līdz ar to vairums semināra dalībnieku nobalsoja par tādu kultūras jomas attīstības alternatīvu, kas lielākā mērā paredz kultūrai nepieciešamās infrastruktūras un institūciju attīstību vienlaikus ar plašu atbalstu iedzīvotāju iniciatīvai kultūras jomā.

3.attēls. "Alternatīvu balsojuma rezultātu vizualizācija, 2016.gada 29.augusta seminārs"

7. Idejas iedzīvotāju un uzņēmumu kultūras iniciatīvas veicināšanai

Darba ietvaros tika gūta virkne ideju, kuras nākotnē var realizēt ar mērķi veicināt novada iedzīvotāju un novadā esošo uzņēmumu kultūras iniciatīvas, tajā skaitā projektu konkursa "Mārupe – mūsu mājas" ietvaros.

2.tabula. "Idejas Mārupes novada kultūras iniciatīvu veicināšanai"

Nosaukums	Apraksts
Konkurss starptautisku orķestru vai klasiskās mūzikas festivālu norisei	Veiksmīgāka attīstība ir iespējama pēc nepieciešamās infrastruktūras attīstības. Ieguvumi: aug novada atpazīstamība un prestižs; sponsoru piesaistīšana, vietējo mākslinieku popularizēšana, karjeras platforma.
Mākslas āra telpa (Māras āra mākslas telpa)	Telpa/parks, kur tiek izstrādāti gan vietējo, gan citu mākslinieku darbi (skulptūru izstāde, ledus vai smilšu skulptūras, plenēri).
"Apvēršņa nagla"	Konkurss par nedaudziem, bet zīmīgiem objektiem, kas redzami no attāluma.
Konkurss par rotaļlietu bibliotēkas izveidi	Rotaļlietu un pasākumu atribūtikas (piemēram, masku baļļu tērpu) bibliotēkas izveide.
Ziemassvētku eglīšu konkurss	Novadā esošo Ziemassvētku eglīšu vērtēšana un uzvarētāju cildināšana, šādi veidojot novada identitāti, iesaistot iedzīvotājus svētku sajūtas veidošanā.
Ceļojošās mākslas telpas konkurss	Ikgadējs konkurss, kura ietvaros tiek izraudzīta sabiedriskā vai privātā īpašumā esoša telpa novada mākslas izstādēm. Uzvarētājam tiek sniegts atbalsts telpas pilnveidei un darbības nodrošināšanai gada garumā.
Konkurss uz daļēju līdzfinansējumu amatiereteātru darbības nodrošināšanai	Atbalsts amatiereteāru kustībai novadā.
Neparasto bērnu rotaļu laukumu izveide	Konkurss par iedzīvotāju un uzņēmumu veidotām atrakcijām bērniem.